

Binnánas balus - Nesten ikke redd

Čállán: Elisabeth Utsi Gaup

Lea suohtas muhto seammás veahá issoras go beassá vuolgit olbmá lusa mii orru meahccebeale. Čájalmasas čuovvut guokte lihkkis nieiddaža mat stoagadettiin goađis fuomášeaba feará maid ja muhtimin vel viimmáskeaba.

Čájalmasbáiki lea olgoilmmis ođđaáigasas loavddagoađis masa eai čága go nuppelot olbmo. Nuppe beal loaidu lea čájalmaslávdi, ja nubbe bealli fas lea gehččiid váras. Mii ráves olbmot láhcit iežamet sokkibeallái ja mánáide diedusge čáhkkhehit saji čohkkát loaiddus lahka árrangátti. Šaddat dego stuora bearaš go čohkkát nu lahkálaga.

De álgá ieš dat čájalmas. Mii geahččit vásihit nieidáguoktá ‘binnánas balu’ go deaivvadit meahci orruiguin. Gehččiide gal ii leat bosihanboddu, lea olles leahttu, dáhpáhus dáhpahusa maŋŋá dan meahccemáilmmis. Geahččin beassat čuovvut nieidáguoktá dovdduid dahje miellalágiid. Dat soaitá muittuhit iežamet, das makkár dovddut mis sáhttet leat, muhtimin eat leat nu siivut ja eará háve leat soabalaččat ja veahkkát. Ja sáhttit leat eahpesihkkarat ja veaháš balus muhtin dilálašvuodain.

Olmáivuotta ja stoahkan lea guovddážiis dán bihtás ja dat leatge guovdu mánaid árgabeaivvis. Čájalmasii lea vel oahppes máinnas čehpet čáhkkhehuvvon, mas boahtit diehtit manin Sámis leat čuoikkat. Čajehuvvo ahte dieppe sokkis lea dat seahkka masa visot čuoikkat leat čohkkejuvvon ja dat issorasat guđaidit ja goađis headastuvvet dainna seahkain.

Čájalmas loahpahuvo vuohkkasit. De bivdet min sirdilit goađi olggot latnjii. Go de velledit duljiid nala ja geahččat bajás de fuomášit nástealmmi. Geahčadettiin daid olu nástegovaid govahallat mii nástealmmis dáhpahuvo. Maŋŋil dan ráfálaš bottoža leat gergosat lávket olggos duohtamáilbmái.

Dán teáhterbihtái lea Elle Sofe kompaniija duodai bidjan olu návccaid ja leage čađat kvalitehta, juohke unnimus oasis. Čájalmas lea hui gorutlaš, ja lihkastagaid bokte bohtet visot dovddut nu čielgasit ovdan. Ámadajuin ja geahčastagain čajehuvvo juohke unnimus dovdu: illu, ballu ja sáhkki vuotta. Lassin earenoamáš buori koreografijii, lea vuogas juoigankomposišuvnnat ja muđui erenoamáš vuogas jienat. Čuovga- ja jietnateknihka doaibmá bures dáiddalaččat. Neavttárguoktá ánsašeaba duodai rámi go neaktiba nu jáhkehatti álggus gitta lohppii.

Ollislačcat, dat visuála, lanjallas ja fysalaš hábmemis vuohttá ahte leat duodai váldán vuhtii goađastallama vieruid. Interiorahábmemiin leat lihkestuvvon ja oažžu ge dan liekkus dovddu mii láve leat go oroda goađis. Lávdelemeanttain, objeavttain, činain lea kvalitehta ja leat atnán oahppes ávdnasiid. Siskkimus, boaššus, lea unna beavddáš veaháš loktoš man nalde leat vuogas hábmejuvvon gáfeseahkat ja dat lea mielde čajeheame ahte lea árvosas sadi. Loaiddus leat litna čohkkansajit ja leat erenoamáš čáppa guottát. Rákkas oidno sokkis. Uvssageažis leat albma bearpmehat mas vel beassi ja bárku lanjahuvo eret. Bumbá vel lea ráhkaduovvon ja čáppa alit ivnniin málejuvvon. Sisteduojit leat darvehuvvon loavdagii duokko dakko. Miehta goađi heangájit ivdnás ruvdejuvvon báttit mas diehpi libardit. Ja juste diekkáriid lávet ruvdet ja daiguin čatnat rággasa goahtemurrii. Goađis leat ge duddjon, erenoamážit nissonolbmot, dakkaviđe go addui áigi dasa. Ja dainna čájalmasain gudnejahttet maiddái duojáriid.

Mánaide lea ráhkaduovvon čájalmas mii sáhtta leat veahkkin hálldašit dovdduid nugo baluin mainna sáhttet deaivvadit go leat amas birrasiin. Ja ráves olbmot besset návddašit birrasa mas sámi estetiikka lea vuodđun. Maŋŋil čájalmasa šadden jorggihit ja vuot dárkilit geahččat daid dujiid. Gosa ain geahččá fuobmá čalbmi juoidá. Ja lei dego duodječájahušas vázzit. Gal dát čájalmas juo addá mánggabealát dáiddalaš vásahusa sihke mánáide ja ráves olbmuide.